

Ministerul Culturii
Direcția Județeană pentru Cultură Bihor
410001, Str. Moscovei nr. 25, Oradea, jud. Bihor
tel 0259/ 416899; fax: 0259/418512;
e-mail: djcbihor@gmail.com; cod fiscal 4208331

**Cadru orientativ pentru întocmirea / actualizarea PUG-urilor,
secțiunea privind monumentele istorice, zone construite protejate**

Potrivit Ordonanței de urgență 85/2012 pentru modificarea alin. (1³) al art. 46 din Legea 350/2001 privind amenajarea teritoriului și urbanismul, actualizată prin Ordonanța de urgență 51/2018 pentru modificarea Legii 350/2001 privind amenajarea teritoriului și urbanismul și pentru prorogarea unor termene, va comunicăm termenul limită de valabilitate a Planurilor Generale de Urbanism care nu au fost actualizate potrivit legii.

“Termenul de valabilitate a planurilor de urbanism generale elaborate și aprobate până în anul 2003 poate fi prelungit prin hotărâre a consiliului local/Consiliului General al Municipiului București până la data aprobării, în condițiile legii, a noii documentații de urbanism, dar nu mai târziu de 31 decembrie 2023”.

În conformitate cu art. 45 (2), art. 46 (1) lit. b) și d) din Legea 422/2001 republicată, *pentru protejarea monumentelor istorice*, art. 16 lit. l) din O.G. 43/2000 republicată *privind protecția patrimoniului arheologic și declararea unor situri arheologice ca zone de interes național* și Dispoziția nr. 4300-VN/03.11.2005 a Ministerului Culturii și Cultelor (în continuare MCPN) *privind unele măsuri pentru îmbunătățirea activității în domeniul avizării*, completată cu Dispoziția nr. 5596-VN/01.08.2007,

documentația pentru PUG supusă avizării Direcției Județene pentru Cultură Bihor sau Ministerului Culturii, rebuie să conțină următoarele piese, părți componente, informații, menționate mai jos.

I. Studiu de fundamentare privind evoluția localității sub aspect istorico-cultural, etnografic și în mod special sub aspect urbanistic-arhitectural.

Studiul are ca scop identificarea, descrierea, instituirea și delimitarea zonelor protejate cu patrimoniu construit (monumente istorice, ansambluri urbane, situri istorice) și a zonelor de protecție a acestora, precum și identificarea zonelor cu valoare deosebită (sub aspect cultural, istoric, arhitectural-urbanistic, peisagistic,) și protejarea acestora prin reglementări speciale din PUG, cuprinse în Regulamentul Local de Urbanism pentru Zone Protejate.

Se vor analiza localitățile componente din punct de vedere urbanistic, morfologic, istoric, al etapelor evolutive, al caracteristicilor arhitecturale, al tesăturii urbane, identificând valorile demne de protejat, după caz. Se va face o analiză a relațiilor urbanisice (funcționale, morfologice, de parcelare, arhitecturale) identificând zonele morfologice caracteristice care pot genera UTR-uri distincte. Se va urmări o diferențiere clară a categoriilor de zone.

Elementele obligatorii pentru studiul istoric: surse documentare, iconografice, bibliografie; evoluție statut, structuri etnice; evoluție teritoriu, tramă stradală, parcelar și reglementări; evoluție fond construit, tipologie, caracteristici; operațiuni urbanistice, parcelări, artere, spații verzi; identificarea valorilor de patrimoniu (construcții, amenajări, spații, perspective etc.)

Se vor determina:

1. clădirile propuse pentru clasare

2. clădirile cu valori arhitecturale deosebite, propuse pentru protecție locală

3. clădirile cu valoare ambientală

4. clădirile agresive (care nu respectă canoanele, caracterul sau regulamentele zonelor).

Acestea vor fi reprezentate în planul localității cu legenda specifică.

– definire și delimitare zone istorice de referință

– Piese desenate: planuri și hărți istorice, planuri de lucru (evoluție, operațiuni urbanistice, planuri de definire a zonelor construite protejate)

– Anexe cu fișe (evaluare, zone protejate etc.)

II. Studiu de fundamentare pentru definirea, instituirea și delimitarea zonelor protejate care cuprind patrimoniu arheologic. Studiul are ca scop identificarea, descrierea, instituirea și delimitarea zonelor cu patrimoniu arheologic: **1.** situri arheologice clasate în Lista Monumentelor Istorice, **2.** situri arheologice înscrise în Repertoriul Arheologic Național, **3.** terenurile cu potențial arheologic reperat și **4** descoperiri arheologice întâmplătoare și a zonelor de protecție a acestora.

Studiul istorico- arhitectural, delimitarea zonelor de protecție în PUG / PUZ va fi întocmit de arhitect atestat R.U.R. și M.C.

Se va face un studiu întocmit de arheolog specialist privind siturile arheologice, care va realiza și delimitarea și marcarea pe hartă a siturilor

III. Descrierea și delimitarea monumentelor istorice, a siturilor arheologice și a zonelor de protecție a acestora, trebuie să țină cont de următoarele aspecte:

1. Se vor întocmi fișe de evidență pentru monumentele istorice, conform legislației în vigoare.

2. Zona de protecție este terenul format din parcele cadastrale situate în jurul unui monument istoric sau sit arheologic, prin care se asigură conservarea integrată a acestuia în cadrul său natural sau construit, ce permite perceperea nealterată a acestuia;

3. Definirea și delimitarea acestora se va face pe limite existente de parcele, pe repere urbanistice sau geografice și în coordonate topografice Stereo 70 și se vor recunoaște în documentația scrisă și desenată prin menționarea numerelor cadastrale, poștale, menționarea proprietarilor sau a altor elemente reperabile pe teren (Ex.: maluri de ape, linii electrice, drumuri, etc.). Pentru a evita eventuale confuzii, vă recomandăm să realizați acestea, conform *art. 22 din anexa la OMTCT nr. 562/2003 privind Metodologia de elaborare și conținutul-cadru al documentațiilor de urbanism pentru zone construite protejate*. Delimitarea va fi realizată pe baza verificărilor în teren, la propunerea celor care au realizat studiul istoric împreună cu specialiștii DJC.

Zona de protecție a monumentelor istorice nu se confundă cu zona construită protejată. Zona de protecție a monumentelor istorice se aplică doar monumentelor istorice înscrise în lista monumentelor istorice.

IV. Zonele construite protejate sunt definite conform *LEGE nr. 50 din 29 iulie 1991 privind autorizarea executării lucrărilor de construcții, republicată, Legea nr. 350 din 6 iulie 2001 privind amenajarea teritoriului și urbanismul, anexa 2* și pot să nu includă monumente istorice înscrise în LMI.

Vor fi identificate și marcate unele zone de dezvoltare urbană sau rurală tradițională interesante, care merită să fie protejate și puse în valoare, chiar dacă nu conțin monumente clasate.

Se vor identifica și marca clădirile cu valoare arhitecturală, care nu sunt clasate ca monument istoric și se va propune protejarea lor la nivel local, prin capitol dedicat detaliat în regulamentul de urbanism-

Zonele astfel determinate (zonele protejate sau zonele de protecție astfel determinate) pot constitui UTR-uri distincte, ce coincid cu zonele de protecție.

V. Recomandăm ca redactarea pieselor desenate să se facă în limbaj grafic convențional, conform Anexei 4 la *Metodologia de elaborare și conținutul-cadru al documentațiilor de urbanism*

pentru zone construite protejate aprobată prin OMTCT nr. 562/2003, respectiv Ghidului privind metodologia de elaborare și conținutul cadru al PUG aprobat prin OMLPAT 13.N/1999 (GP 1999-038) și Anexa 2. Culori și semne convenționale din Ordinul MLPAT 91/1991

Marcarea pe plan a zonelor de protecție și a limitelor monumentelor și siturilor arheologice, se va face folosind un simbol de tip linie continuă și culori care să le delimiteze clar de restul marcajelor.

Pe planurile localităților se va marca:

- codul monumentului istoric și denumirea;
- limita monumentului istoric și amplasamentul aferent/limita sitului arheologic;
- limita zonei de protecție a monumentelor istorice și a siturilor arheologice;
- zona construită protejată – unde este cazul

Se vor realiza planșe distincte pentru domeniul monumente istorice - planul localităților cu monumente clasate sau clădiri cu valoare patrimonială și UTR-urile cu zonele de protecție a monumentelor / siturilor istorice, cu o grafică clară.

“Documentatiile de amenajare a teritoriului si de urbanism pentru care se solicita avizul Ministerului Culturii si Cultelor sau al serviciilor publice deconcentrate, se prezinta redactate pe hârtie (doua exemplare) și pe suport electronic. În documentatie vor fi marcate monumentele si perimetrele siturilor arheologice clasate în Lista Monumentelor Istorice actualizata si siturile arheologice reperate, cu marcarea localizarii pe repere urbanistice sau geografice, dupa caz, precum si în coordonate geografice în proiectie ST. 70. Documentatia în format digital va fi realizata în fisiere “.dwg” sau “.shp”. (Dispozitia nr. 5596 - VN/01.08.2007 pentru completarea Dispozitiei nr. 4.300 – VN / 03.11.2005 privind unele masuri pentru îmbunatatirea activitatii în domeniul avizarii)

VI. Regulamentul Local de Urbanism va cuprinde regulile, măsurile de protecție și condițiile de construire prin care se va asigura:

1. Păstrarea cadrului natural sau construit al monumentelor istorice și siturilor arheologice, prin diminuarea sau înlăturarea factorilor de agresiune și prin *autorizarea executării lucrărilor de construire și orice alte intervenții care afectează solul și subsolul, monumentul, situl sau zonele lor de protecție, numai pe baza avizului Ministerului Culturii sau, după caz, al serviciilor sale deconcentrate*, conform prevederilor legale;

2. Păstrarea sau salvarea și punerea în valoare a potențialului cultural al monumentelor istorice și a siturilor arheologice, prin instituirea obligatorie de cercetări arheologice preventive sau, după caz, supraveghere arheologică, pentru orice lucrare care afectează solul în aceste zone, anterior începerii lucrărilor de construire, indiferent dacă se execută în intravilanul sau extravilanul localităților și indiferent de forma de proprietate a terenului.

Pentru UTR-urile cu zone construite protejate sau cu monumente istorice, zonele de protecție a acestora, se vor realiza capitole distincte în Regulamentul local de Urbanism, în care se vor indica limitări de intervenție în funcție de situațiile concrete.

Regulamentele de urbanism vor fi clare, adică instrumente inteligibile pentru funcționarul primăriei - retrageri, configurații volumetrice, caracteristici arhitectonice, învelitori, finisaje, forme de șarpante, raport de plin-gol, POT, CUT, restricții concrete, măsurabile și verificabile, eventual interdicții de construire, de demolare de etajare, de extindere.

Pentru aceste UTR-uri orice intervenții vor necesita avizul MC (inclusiv cele ale obiectivelor propuse spre clasare).

Pentru fiecare categorie valorică de clădire protejată se va întocmi câte un set de reguli privind intervențiile.

VII. Cadru legal:

Conform Dispoziției nr. 4300 – VN/03.11.2005, completată cu Dispoziția nr. 559 – VN/01.08.2007 a Secretarului General al MCPN, documentațiile de amenajare a teritoriului și de urbanism pentru care se solicită avizul, se prezintă redactate pe hârtie, în două exemplare și pe suport electronic, cu planșele în format „dwg” sau „shp”, în special coordonatele topografice Stereo 70 ale siturilor și monumentelor istorice.

Conform art. 45 alin. (2) din Legea 422/2001 republicată *autoritățile administrației publice locale au obligația să realizeze studiile de fundamentare, delimitare și instituire a zonelor de protecție a monumentelor istorice, folosind numai personal de specialitate atestat.*

Conform art. 46, alin. (1) lit. b) și d) din Legea 422/2001 republicată, *consiliile locale au obligația să asigure elaborarea documentației pentru delimitarea zonelor de protecție a monumentelor istorice, în vederea întocmirii sau modificării planurilor urbanistice generale sau planurilor urbanistice zonale ale localităților. De asemenea, consiliile locale elaborează regulamentul de urbanism pentru zonele de protecție a monumentelor istorice și pentru zonele construite protejate și le aprobă numai pe baza și în condițiile avizului MC sau al serviciilor sale deconcentrate, după caz.*

Metodologia de elaborare și conținutul-cadru al documentațiilor de urbanism pentru zone construite protejate aprobată prin OMTCT nr. 562/2003

Extras din Ordinul MDRAP 233/2016-233 pentru aprobarea Normelor metodologice de aplicare a Legii 350-200. CAPITOLUL III Fundamentarea și elaborarea documentațiilor de amenajare a teritoriului și de urbanism Art. 20

(1) Fundamentarea propunerilor din cadrul documentațiilor se realizează pe baza studiilor de fundamentare, care sunt lucrări de specialitate prin care se realizează analize și propuneri de soluționare a problemelor teritoriului și localităților, pe domenii, rezultatele acestora având drept scop susținerea propunerilor de reglementare a modului de dezvoltare a unităților administrativ-teritoriale, care se formulează prin documentația de bază.

(2) Studiile de fundamentare trebuie să prezinte concluzii pe bază de analiză de date actualizate, cu o vechime de maximum 3 ani față de data elaborării. Pot fi folosite studii, cercetări și proiecte anterioare numai în situația în care informațiile oferite de acestea nu și-au pierdut valabilitatea.

(3) După specificul lor, studiile de fundamentare sunt:

a) studii de fundamentare cu caracter analitic, care privesc evoluția teritoriului și localităților, caracteristicile acestora și propuneri de dezvoltare în domeniul realizat:

(i) evoluția teritoriului și localității din punct de vedere istoric, cultural, demografic, economic, etnografic, urbanistic și arhitectural;

(ii) organizarea circulației și transporturilor;

(iii) condiții geotehnice și hidrogeologice;

(iv) studii climatice, pedologice și ecologice;

(v) stabilirea și delimitarea zonelor de risc natural și antropic;

(vi) stabilirea zonelor protejate naturale și construite;

(vii) tipuri de proprietate asupra imobilelor;

(viii) echiparea tehnico-edilitară;

(ix) valorificarea potențialului turistic sau balnear;

b) studiile de fundamentare cu caracter prospectiv reprezintă elaborarea unor prognoze, scenarii sau alternative pentru diferitele domenii sectoriale, privind evoluția populației, evoluția activităților, evoluția mișcării în teritoriu a activilor, reconversia forței de muncă etc.

(4) Pentru toate categoriile de studii de fundamentare, demersul elaborării va fi structurat astfel:

a) delimitarea obiectivului studiat;

b) analiza critică a situației existente;

c) evidențierea disfuncționalităților și priorități de intervenție;

d) propuneri de eliminare/diminuare a disfuncționalităților;

e) prognoze, scenarii sau alternative de dezvoltare.

(5) Fiecare studiu de fundamentare se finalizează cu o sinteză, axată în principal pe diagnosticarea disfuncționalităților și pe formularea propunerilor de eliminare/diminuare a acestora și de valorificare a potențialului.

(6) Elaboratorul documentației de amenajare a teritoriului sau de urbanism are obligația de a corela toate concluziile studiilor de fundamentare și de a genera o concepție unitară de amenajare a teritoriului și dezvoltare durabilă și competitivă a unităților administrativ-teritoriale